

T.C.
AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/39232
GK.110

Sayı: 32657917-610-155635
Konu: Soru Önergesi(7/39232)

23/10/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Manisa Milletvekili Sayın Ecz. Özgür ÖZEL tarafından Bakanlığımıza tevcih edilen 7/39232 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Doç. Dr. Ayşenur İSLAM
Bakan

EKLER :
Soru Önergesi Cevabı

E-Devletli Elektronik İmzalı
Aslı ile Aynıdır

24/10/2014
Halise ELKATMIŞ

/Memur

Bu evrak 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na göre elektronik olarak imzalanmıştır.

Adres : Eskişehir Yolu Söğütözü Mahallesi 2177.Sokak No:10/A
Çankaya/ANKARA
Telefon : 7055815
e-posta : esra.sertdemir@aile.gov.tr

Ayrıntılı Bilgi : E. SERTDEMİR Aile ve Sosyal Politikalar Uzman Yardımcısı
Fax :
Elektronik Ağ: www.aile.gov.tr

Manisa Milletvekili Sayın Ecz. Özgür **ÖZEL**'e ait 7/39232 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazırlanan Cevap Metni

İlgili soru önergesinde;

“30/07/2006 tarihinde Resmi Gazete’de yürürlüğe giren Bakıma Muhtaç Özürlülerin Tespiti ve Bakım Hizmeti Esaslarının Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik ile muhtaç özürlülere bakım ve rehabilitasyon hizmeti verilmesi ve engelli yakınlarına evde bakım ücreti desteği sağlanmasına ilişkin uygulama birçok ilde istismara ve dolandırıcılığa kapı aralamıştır. Bakıma muhtaç engelliler için 2006 yılından beri uygulanan aileye ya da bakım merkezine maddi destek verilmesi özellikle özel bakım merkezlerinin devletten günde 24 saat süreyle baktıkları her engelli hasta için iki asgari ücret miktarı destekler alıyor olması nedeniyle bu alanda adeta simsarlar kol gezmeye başlamıştır. Engelli hastaların bakım merkezleri tarafından para karşılığı ailelerinden alınıp daha yüksek ücrete başka bakımevlerine satılmasına kadar varan bu durum göstermektedir ki, bu alanda ciddi bir denetim eksikliği ve suiistimal söz konusudur. Emniyet ve sosyal hizmetler uzmanlarının ‘engelli pazarı’ olarak ifade ettiği ve bir hastanın bedelinin 1.500 ile 4.000 TL arasında olduğunu söyledikleri bu olay bugüne kadar pek çok ilde defalarca yaşanmış, yüzlerce insanımız mağdur edilmiş, devletin kasasından trilyonlarca lira çıkmıştır.

Yine, özürlü bakım merkezlerinde maddi durumu yerinde olan ve hatta hiçbir şekilde engeli olmayan kimseler çeşitli sahtecilik yöntemleri ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı’nın özürlü bakım hizmetinden yararlandırılmış ve gerçekten muhtaç olan engelliler zor durumda bırakılmıştır.

Bakıma Muhtaç Özürlülerin Tespiti ve Bakımı ile Bakıma Muhtaç Özürlülere Yönelik Özel Bakım Merkezleri Yönetmeliğine göre, normalde istismara uğrayan, sokakta yaşayan engelliler “acil onay” ile bakım ve rehabilitasyon merkezlerine alınması ve özür durumu gibi incelemelerinin yapılması için 6 ay süre tanınması uygulaması kimi zaman hiç ihtiyacı olmayan bireylere dahi uygulanmış ve bu şekilde özel bakım merkezlerine kazanç sağlanmıştır.

Bu ve benzeri pek çok iddianın basına yansımalarının ardından Manisa, İzmir, Muğla, Aydın, Kütahya ve daha pek çok ilde soruşturmalar açılmış, bunların bazıları sonuçlanmış ve bazıları ise hala sonuçlanmamıştır. Özel bakım merkezlerinde dönen yolsuzluklar hakkında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Denetim Hizmetleri Başkanlığı’na bağlı müfettiş raporlarında devletin milyonlarca TL zarara uğratıldığı açıkça ortada iken, bu sorunun hala pek çok ilde devam ediyor olması ve hiçbir düzenlemeye gidilmemiş olması son derece vahimdir. Bu nedenle; “ ifadeleri yer almaktadır.

Bu bağlamda;

SORU 1: Ülkemizde illere göre listelenmek üzere toplamda kaç adet Engelli Özel Bakım Merkezi bulunmaktadır?

CEVAP 1: Ülkemizde hizmet vermekte olan özel bakım merkezi sayısı 148’dir. İllere göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir:

SIRA NO	İLİ	MERKEZ SAYISI	SIRA NO	İLİ	MERKEZ SAYISI
1	ADANA	3	28	KARAMAN	3
2	ADIYAMAN	1	29	KASTAMONU	1
3	AĞRI	2	30	KAYSERİ	4
4	AKSARAY	2	31	KIRIKKALE	1
5	ANKARA	1	32	KONYA	6
6	ANTALYA	9	33	KÜTAHYA	3
7	AYDIN	8	34	MALATYA	1
8	BALIKESİR	1	35	MANİSA	3
9	BATMAN	2	36	MERSİN	6
10	BURSA	6	37	MUŞ	1
11	ÇANAKKALE	1	38	NEVŞEHİR	5
12	ÇANKIRI	1	39	NİĞDE	1
13	ÇORUM	2	40	ORDU	2
14	DENİZLİ	2	41	OSMANİYE	1
15	DİYARBAKIR	3	42	RİZE	2
16	ELAZIĞ	2	43	SAMSUN	7
17	ERZİNCAN	1	44	SİVAS	5
18	ERZURUM	3	45	ŞANLIURFA	1
19	ESKİŞEHİR	2	46	ŞIRNAK	1
20	GAZİANTEP	3	47	TEKİRDAĞ	3
21	GİRESUN	2	48	TOKAT	3
22	HATAY	2	49	TRABZON	1
23	IĞDIR	1	50	UŞAK	1
24	ISPARTA	1	51	VAN	2
25	İSTANBUL	8	52	YALOVA	2
26	İZMİR	8	53	ZONGULDAK	2
27	KAHRAMANMARAŞ	3	TOPLAM		148

SORU 2: Uygulamanın hayata geçmesinden bugüne kadar Özel Bakım Merkezlerine toplamda kaç engelli için para ödenmiştir?

SORU 3: Ödenen bu paranın miktarı nedir?

CEVAP 2-3: 2014 yılı Nisan ayı itibariyle özel bakım merkezinden yararlanmakta olan 10.161 engelli için özel bakım merkezlerine 16.804.740 TL ödeme yapılmıştır.

SORU 4: Ülkemizde kaç engelli özel bakım merkezine bu ve benzeri şikayetler nedeniyle denetim yapılmıştır? Bunların kaçında bu tip yolsuzluklar ve usulsüzlükler tespit edilmiştir?

SORU 5: Ülkemizde kaç adet engelli özel bakım merkezine bu ve benzeri şikayetler nedeniyle soruşturma başlatılmıştır? Bunların kaçı sonuçlanmıştır?

SORU 6: Manisa, İzmir, Aydın ve Kütahya' da ayrı ayrı olmak üzere kaç adet engelli özel bakım merkezine bu ve benzeri şikayetler nedeniyle denetim yapılmıştır? Bunların kaçında bu tip yolsuzluklar ve usulsüzlükler tespit edilmiştir?

SORU 7: Manisa, İzmir, Aydın ve Kütahya' da ayrı ayrı olmak üzere kaç adet engelli özel bakım merkezine bu ve benzeri şikayetler nedeniyle soruşturma başlatılmıştır? Bunların kaçısı sonuçlanmıştır?

SORU 8: Yine ülke genelinde yapılan denetimlerde teftiş raporlarıyla tespit edilen ve bu sebeplerle kurum idarecileri hakkında devleti zarara uğratmaları nedeniyle zimmet kararı çıkarılan kişi sayısı kaçtır? Bunların toplamda devlete zararı ne kadardır?

SORU 13: Engellileri belirli bir komisyon aracılığıyla Bakım merkezlerine satan kişiler yakalanmış mıdır? Kaç kişi yakalanmıştır ve hangi cezai yaptırımlar uygulanmıştır?

SORU 14: Manisa Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesinde tedavi görecektir olan hastaların dahi bu bakım merkezlerine aileleri teşvik edilerek pazarlandığı yönünde iddialar bulunmaktadır. Bu iddialar doğru mudur? Konuyla ilgili herhangi bir soruşturma başlatılmış mıdır?

CEVAP 4-5-6-7-8-13-14: 2012 yılında Bakanlığımıza bağlı 632 adet özel ve resmi kuruluşun genel denetimi, 52 adet kuruluşun özel denetimi tamamlanmış olup, 2013 yılında ise 764 adet kuruluşun genel denetimi, 161 adet kuruluşun da özel denetimleri yapılmıştır. Diğer taraftan, Bakanlığımıza intikal ettirilen ve 4483 sayılı Kanun ile 3071 sayılı Kanun'da belirtilen şartları taşıyan, ciddi bilgi ve bulguya dayalı şikayetlerle ilgili denetçi görevlendirilerek, düzenlenen raporlar ilgili birimlere intikal ettirilmektedir.

SORU 9: Bakıma Muhtaç Özürlülerin Tespiti ve Bakımı ile Bakıma Muhtaç Özürlülere Yönelik Özel Bakım Merkezleri Yönetmeliği ile uygulamaya geçen acil onay kapsamında özel bakım merkezlerine gelen engelli sayısı kaçtır? Bunların kaçının sonradan evrakları tamamlanmış, kaçının tamamlanmamıştır?

CEVAP 9: “Bakıma Muhtaç Engellilerin Tespiti ve Bakım Hizmeti Esaslarının Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik” gereğince acil onay kapsamında özel bakım merkezlerine yerleştirilecek olan engelliler; öncelikle Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlükleri bünyesinde oluşturulan “İlk Kabul ve Müdahale Birimleri”ne alınmakta ve burada izleme süreci yapılmakta olup, daha sonra da uygun hizmet türü belirlenmektedir.

Eğer engellinin özel bakım merkezine yerleştirilmesine karar verilmişse bu doğrultuda işlem gerçekleştirilmektedir. Bu süreçte engelli hakkında mahkeme tarafından vasi kararı, yerleştirme kararı işlemleri başlatılmaktadır. Engellilerin özel bakım merkezine yerleştirme işlemi “Acil Yerleştirme Onayı” ile gerçekleştirilmektedir. Vasi kararının alınma süresi illerdeki mahkemelerin yoğunluğuna bağlı olarak değişiklik arz etmektedir.

Acil Yerleştirme Onayı ile özel bakım merkezlerine yerleştirilen engelli sayısı toplam 814’tür. 727’sinin evrakları tamamlanmış olup, 87’sinin henüz tamamlanamamıştır.

SORU 10: Manisa, İzmir, Aydın ve Kütahya’da ayrı ayrı olmak üzere acil onay kapsamında özel bakım merkezlerine gelen engelli sayısı kaçtır? Bunların kaçının sonradan evrakları tamamlanmış, kaçının tamamlanmamıştır?

CEVAP 10: Manisa, İzmir, Aydın ve Kütahya’da haklarında acil onay alınarak özel bakım merkezlerine yerleştirilen engelli verileri aşağıdaki tabloda verilmiştir:

İL MÜDÜRLÜĞÜNÜN ADI	İŞLEMLERİ TAMAMLANARAK ÖZEL BAKIM MERKEZİNE YERLEŞEN ENGELLİ SAYISI	ACİL ONAY ALINARAK ÖZEL BAKIM MERKEZİNE YERLEŞEN ENGELLİ SAYISI
AYDIN AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR İL MÜDÜRLÜĞÜ	2	-
İZMİR AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR İL MÜDÜRLÜĞÜ	3	-
KÜTAHYA AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR İL MÜDÜRLÜĞÜ	12	3
MANİSA AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR İL MÜDÜRLÜĞÜ	3	1

SORU 11: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından Özürlü ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün koordinatörlüğünde bakanlık müşavirleri ve bakanlık müfettişlerinden Türkiye genelindeki bakım merkezlerinin denetimi ve engelli bakım ücretleri konusunda oluşturulan komisyon çalışmalarına ne zaman başlamıştır? Şu anda komisyon hangi aşamadadır? Çalışmaların ne zaman tamamlanması planlanmaktadır?

CEVAP 11: Bakanlığımızca Türkiye genelinde 52 ilde hizmet veren özel bakım merkezlerinin denetim ve değerlendirme görevinin Denetim Hizmetleri Başkanlığı koordinesinde bakanlık denetçisi ve bakanlık müşavirlerince denetlenmesi görevi 14.01.2013 tarih ve 01 sayılı Bakanlık onayı ile başlamış bu kapsamda yapılan çalışmalar ve denetim işlemleri tamamlanmıştır. Görevlendirilen denetçi ve müşavirlerce özel bakım merkezlerindeki aksaklık ve eksiklikler tespit edilmiş ve gerekli işlemler yapılmıştır.

SORU 12: Engellilerin sokaklardan, otogarlardan toplanarak bir mal gibi alınıp satıldığı ve bu kişilerin vasiliklerinin üstlenildiği yönündeki iddialar doğru mudur? Bu konuda herhangi bir çalışma başlatılmış mıdır?

CEVAP 12: Bakanlığımıza ulaşan her türlü ihbar titizlikle değerlendirilmekte Bakanlığımız Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Denetim Hizmetleri Başkanlığı, Valilikler ve İl Müdürlüklerimizce müdahale edilmekte, konusu suç teşkil eden bir durum olduğu takdirde durum ivedilikle adli makamlara intikal ettirilmektedir.

SORU 15: Son derece ciddi boyutlara ulaşmış bu uygulamanın son bir iki yıldır yaşananlar da göz önüne alındığında hala devam etmesinin nedeni nedir?

CEVAP 15: Bahsedilen iddia asılsız olup; engelli bireyin özel bakım merkezine yerleştirilmesi süreci “Bakıma Muhtaç Engelli Bireylere Yönelik Özel Bakım Merkezleri Yönetmeliği”nde belirtilen usullere göre yapılmaktadır. Engelli birey bedensel engelli ise; kendi dilekçesi ile özel bakım merkezine yerleştirilmektedir. Zihinsel ve ruhsal engelli ise; yasal vasisinin dilekçesine istinaden yerleştirme işlemi yapılmaktadır. Engelli birey terkedilmiş ya da sokakta bulunarak kurumumuza getirilmiş ise; yine yönetmeliğin 54 üncü Maddesinde belirtilen usullere göre yerleştirme işlemi yapılmaktadır.

Uygulamada yaşanabilecek problemlerin önüne geçmek amacıyla rehberlik mekanizması işletilmekte olup, bu mekanizmanın daha da etkinleştirilmesi için ilave parasal ve cezai müeyyideler içeren Bakıma Muhtaç Engelli Bireylere Yönelik Özel Bakım Merkezleri Yönetmeliği revize edilerek 16.08.2013 tarih ve 28737 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

SORU 16: Anayasamızın 128 inci maddesinde “Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür.” denilmektedir. Ciddi bir istismar ve yolsuzluğa neden olan bu uygulamanın kamu eliyle yapılmamasının sonuçları da ortada iken uygulamada değişikliğe gidilmesi ve engellilere bakım hizmetinin yeniden kamu eliyle yapılması düşünülmekte midir? Düşünülyorsa bu değişiklik ne zaman gerçekleştirilecektir?

CEVAP 16: Engellilere sunulan bakım hizmetindeki politikamız; engellinin öncelikle ailesinin yanında ve bulunduğu ortamda bakım hizmetinden faydalandırılması, bunun mümkün olmaması durumunda bu hizmetin Bakanlığımız tarafından belirlenen standartlar çerçevesinde resmi ve özel kuruluşlar tarafından yerine getirilmesidir.